

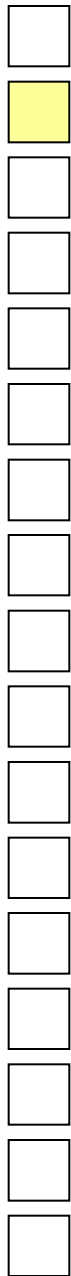

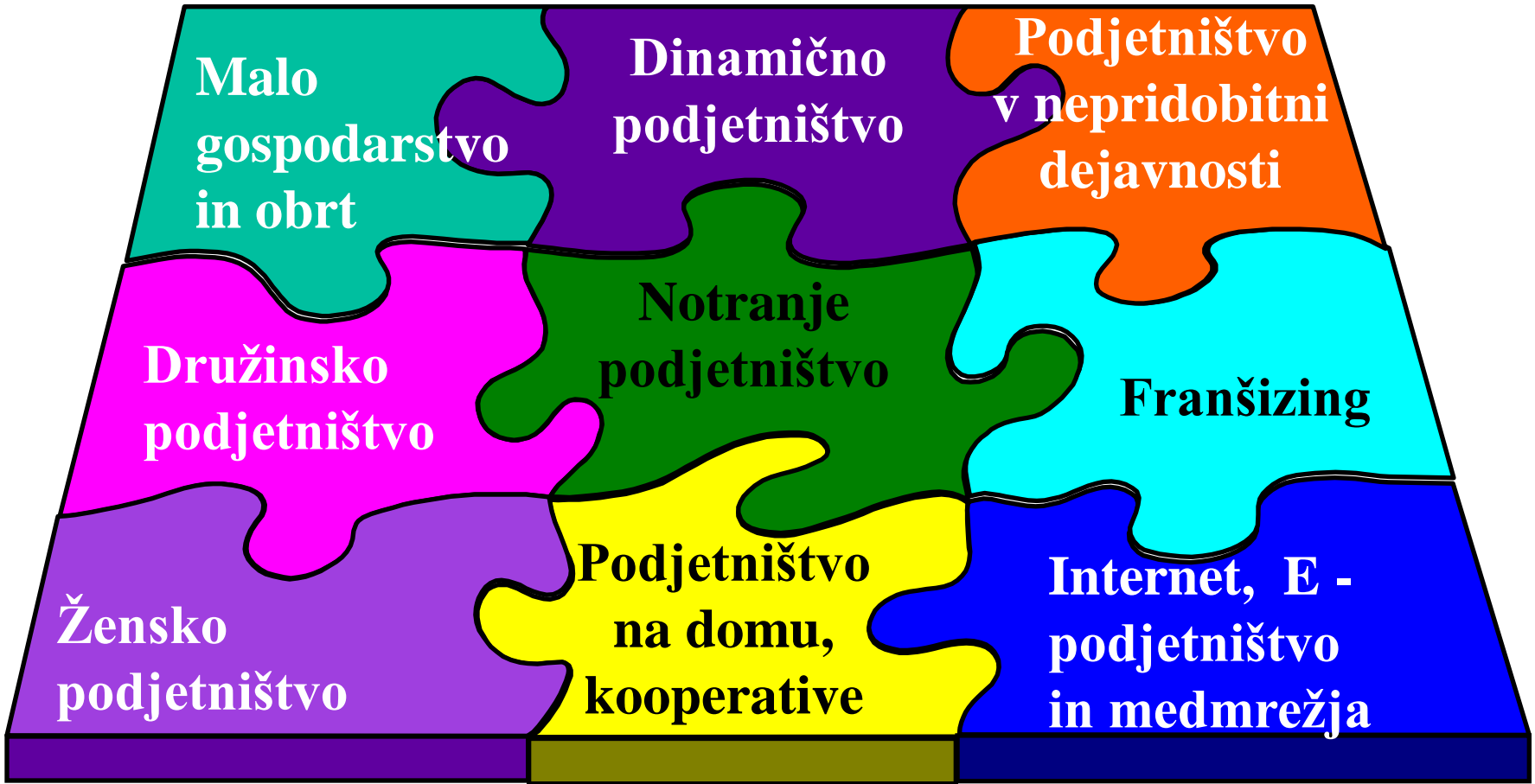
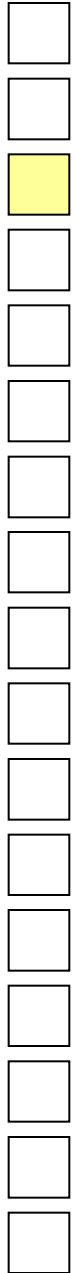
DRUŽINSKO PODJETNIŠTVO

13. december 2007

LASTNIŠTVO – MANAGEMENT

Alcorn (1982)	Profitna organizacija (s.p., d.o.o., d.n.o., ...). Če je del delnic v javni lasti, mora družina tudi operativno voditi podjetje (d.d.).
Barry (1975)	Podjetje, ki ga v praksi kontrolirajo člani ene same družine.
Barnes & Hershon (1976)	Večinski delež v rokah posameznika ali članov iste družine.
Dyer (1986)	Na vodenje in prenos lastništva vplivajo družinski odnosi.
Lansberg, Perrow, Rogolsky	Podjetje, v katerem imajo člani družine večinski delež.
Stern (1986)	Podjetje vodijo in so lastniki člani ene ali dveh družin.

VPLETENOST DRUŽINSKIH ČLANOV

Beckhard & Dyer (1983)	Podsistemi v družinskem podjetju: podjetje, ustanovitelj, družina. Povezuje jih povezovalni svet - svet direktorjev, ki ga naša zakonodaja ne predvideva. To vlogo pa bi lahko imel nadzorni svet.
Davis (1983)	Interakcija med dvema organizacijama: družino in podjetjem.

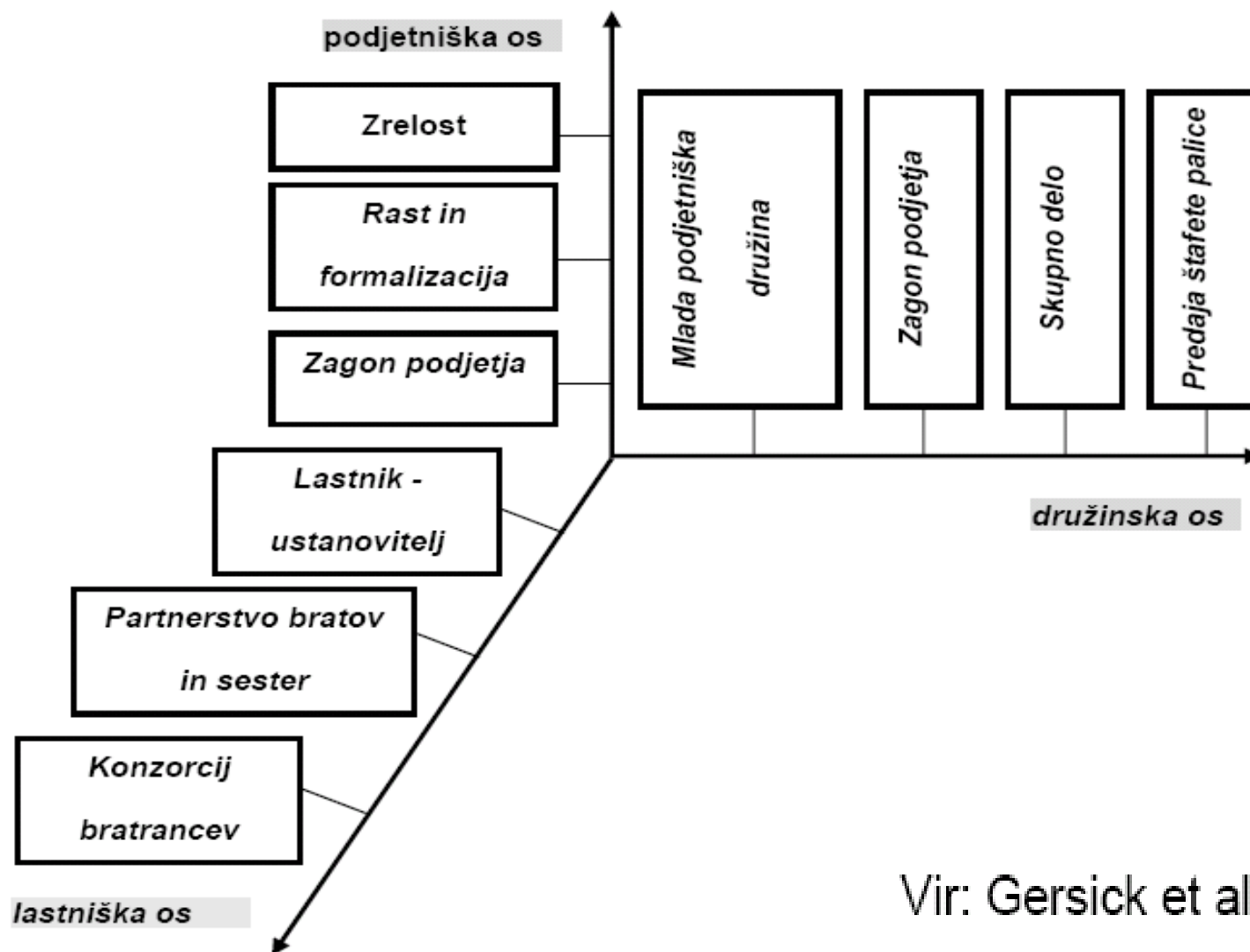
PREHOD MED GENERACIJAMI

Churchill & Hatten (1987)	Mlajši družinski član prevzame kontrolo nad posli od starejšega.
Ward (1987)	Vodenje in lastništvo bo prenešeno na mlajšo generacijo.

KOMBINIRANE DEFINICIJE

Donnelly (1964)	Podjetje pojmuje kot družinsko, če je povezano z dvema generacijama družine, kar vpliva na podjetje in družino.
Rosenblatt, de Mik, Anderson & Johnson (1985)	Večinski lastnik je družina in vanj sta (bila) vpletena najmanj dva člana družine.

TRIDIMENZIONALNI MODEL DRUŽINSKEGA PODJETJA

Vir: Gersick et al., 1997

POMEN DRUŽINSKEGA PODJETNIŠTVA

- Družinska podjetja imajo v t.i. razvitem svetu (Zahodna Evropa, Severna Amerika, Azija) **velik pomen**.
- Družinska podjetja imajo **75-90%** delež pri zaposlovanju in doseganju BDP.
- Družinska podjetja so pomemben del gospodarstva v številnih državah. Pomenijo **več kot dve tretjini vseh podjetij v razvitih tržnih gospodarstvih** (Westhead, Cowling, 1998).

P&G

UNITED COLORS
OF BENETTON.

Bata

YOUR M&S

Mercedes-Benz

PREDNOSTI IN SLABOSTI DRUŽINSKIH PODJETIJ

Prednosti družinskih podjetij

- privrženost družinskih članov
- posebna znanja (in izkušnje)
- prilagodljivost z vidika dela, časa in sredstev
- dolgoročna naravnost
- stabilna, močna kultura (tradicija)
- hitro sprejemanje odločitev
- zanesljivost in ponos
- pripadnost
- skupna identiteta
- manjša fluktuacija managementa
- življenje s podjetjem
- ustvarjanje novih delovnih mest

Slabosti družinskih podjetij

- rigidnost (togost)
- poslovni izzivi:
  - posodabljanje zastarelih znanj, pogledov
  - upravljanje prehoda (med generacijami)
  - pridobivanje kapitala
- nasledstvo, slabo upravljanje tranzicije
- emocionalni vidik, čustveni vplivi na posle
- vprašanje pravega vodje
- problemi nasledstva, vodstva in legitimnosti
- favoriziranje družinskih članov
- pomanjkanje profesionalizma
- različni interesi in družinski konflikti

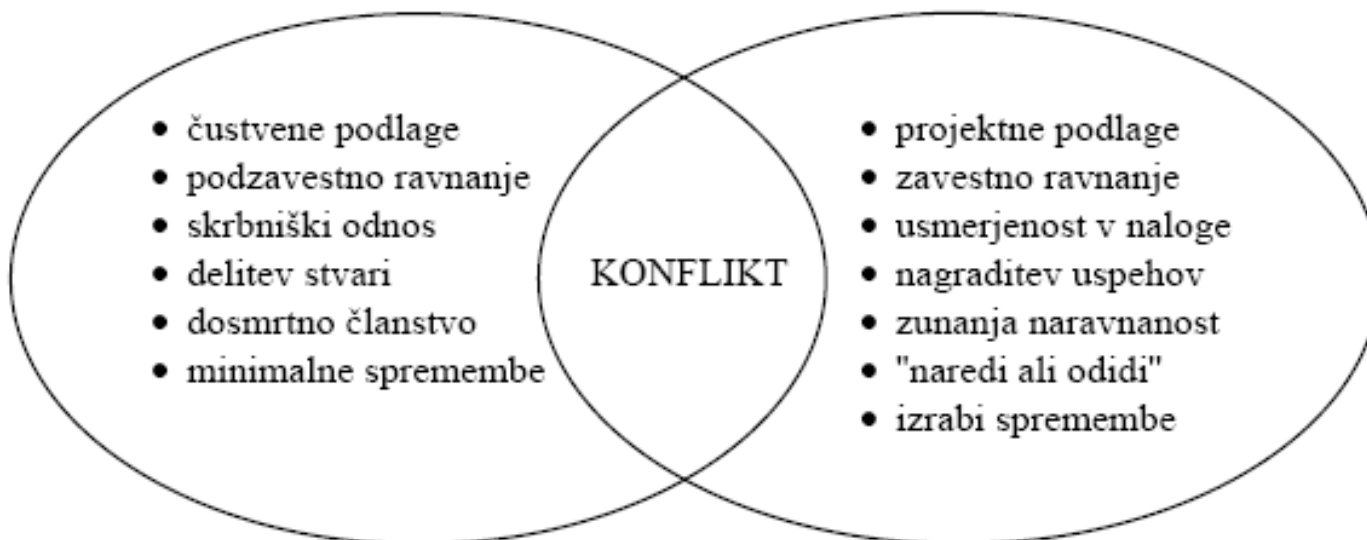

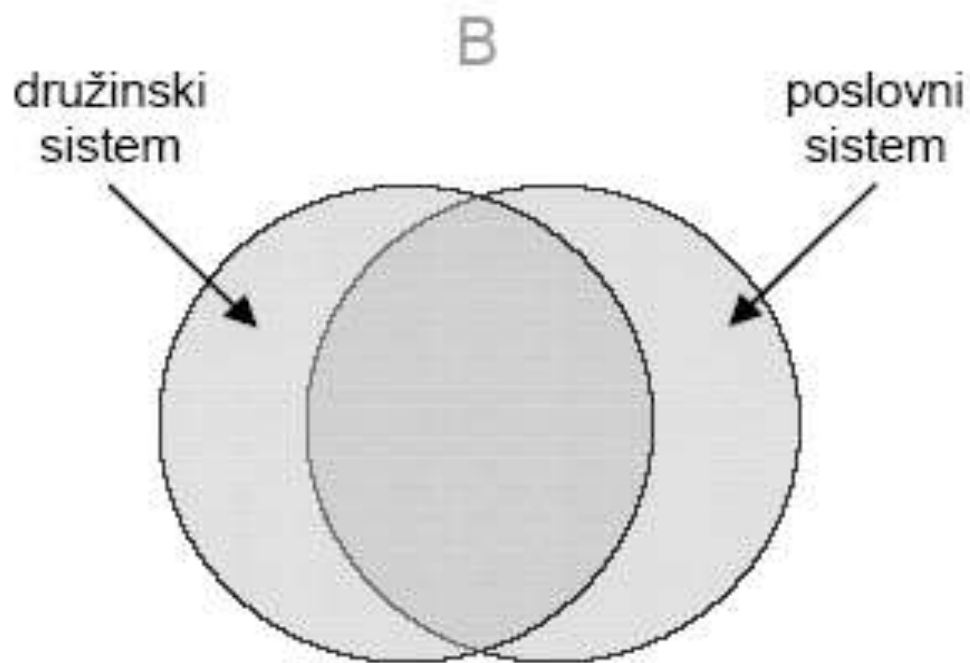
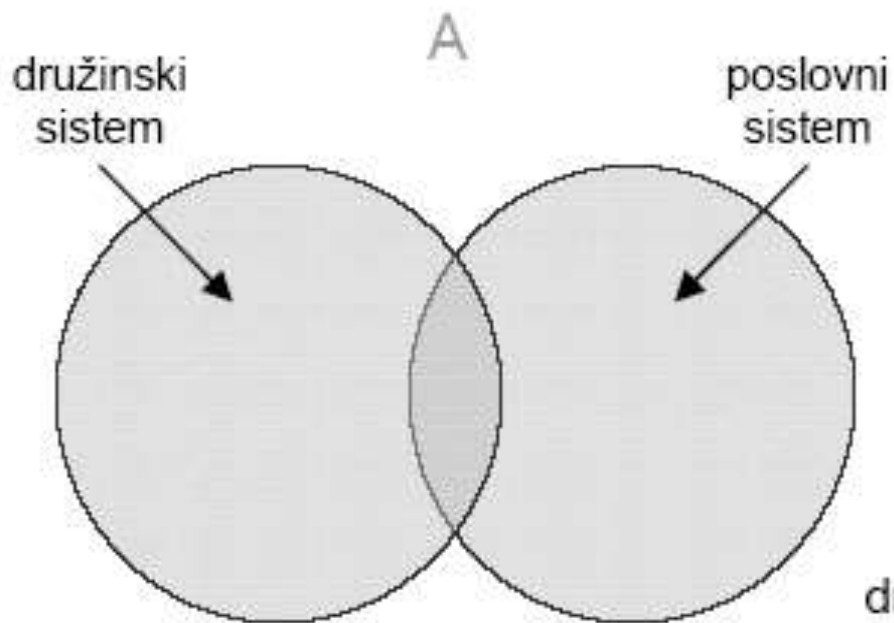
RAZMERJE MED DRUŽINSKIM IN POSLOVNIM SISTEMOM

DRUŽINSKI SISTEM	POSLOVNI SISTEM
<ul style="list-style-type: none"> ▪ temelji na čustvih ▪ skrb za družinske člane prevladuje ▪ enakost med družinskimi člani ▪ članstvo do konca življenja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nečustven (racionalen) ▪ bistvo je v izpolnjevanju nalog ▪ zahteva in nagraduje rezultate ▪ izločitev tistih, ki ne dosegajo rezultatov

a) Družinski sistem

b) Poslovni sistem

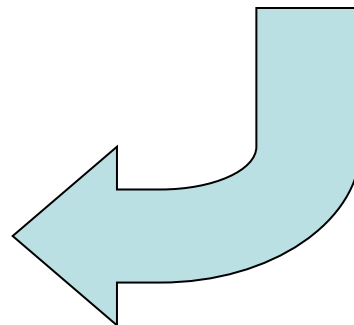

Vir: Benson B., Crego E.T., Drucker R.H.: Your Family Business – A Success Guide for Growth and Survival, 1990, stran 17

RAZMERJE MED DRUŽINSKIM IN POSLOVNIM SISTEMOM

- Družinski in poslovni sistem sta dokaj **nekompatibilna**, vendar pa tak način dela prinaša nekatere **prednosti**.
  - Družinska podjetja so **ranljiva**.
  - Uspešna družinska podjetja so svoje dolgoročno preživetje zgradila **na profesionalnem pristopu**.

DRUŽINSKA USTAVA

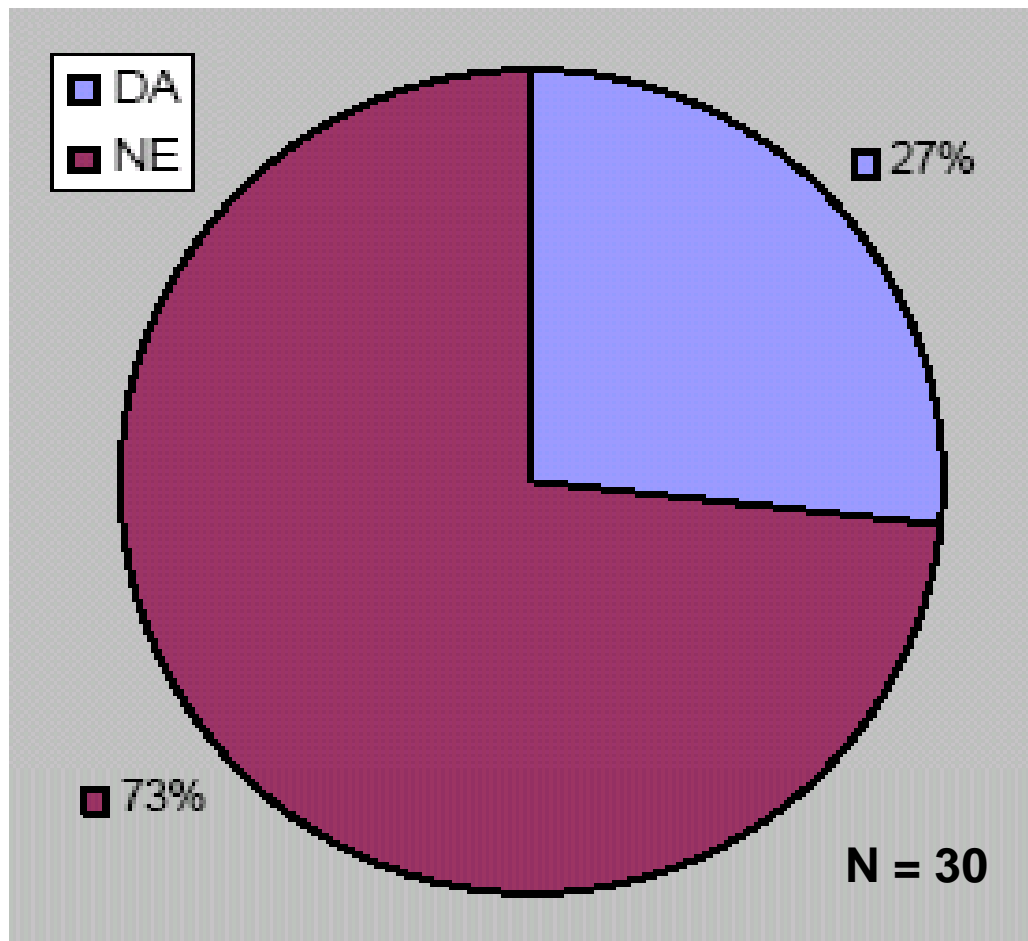

KAJ JE DRUŽINSKA USTAVA?

- Družinska ustava je **deklarativni družinski akt**, ki ima lahko lastnosti civilnopravne družbene pogodbe.
- Lahko je **pisna ali ustna**.
- Če posamezne določbe družinske ustave niso v nasprotju s slovenskimi pravnimi predpisi, lahko le-ta pomeni **pogodbeni dogovor z vsemi pravnimi posledicami**.
- Zelo pogosta med tujimi družinskimi podjetji.
- Zaradi vseh pozitivnih lastnosti naj bi vsako družinsko podjetje **čim prej** pristopilo **k profesionalnemu managementu** – izdelavi družinske ustave (Vadnjal, 1996).

RAZISKAVA MED SLOVENSKIMI DRUŽINSKIMI PODJETJI

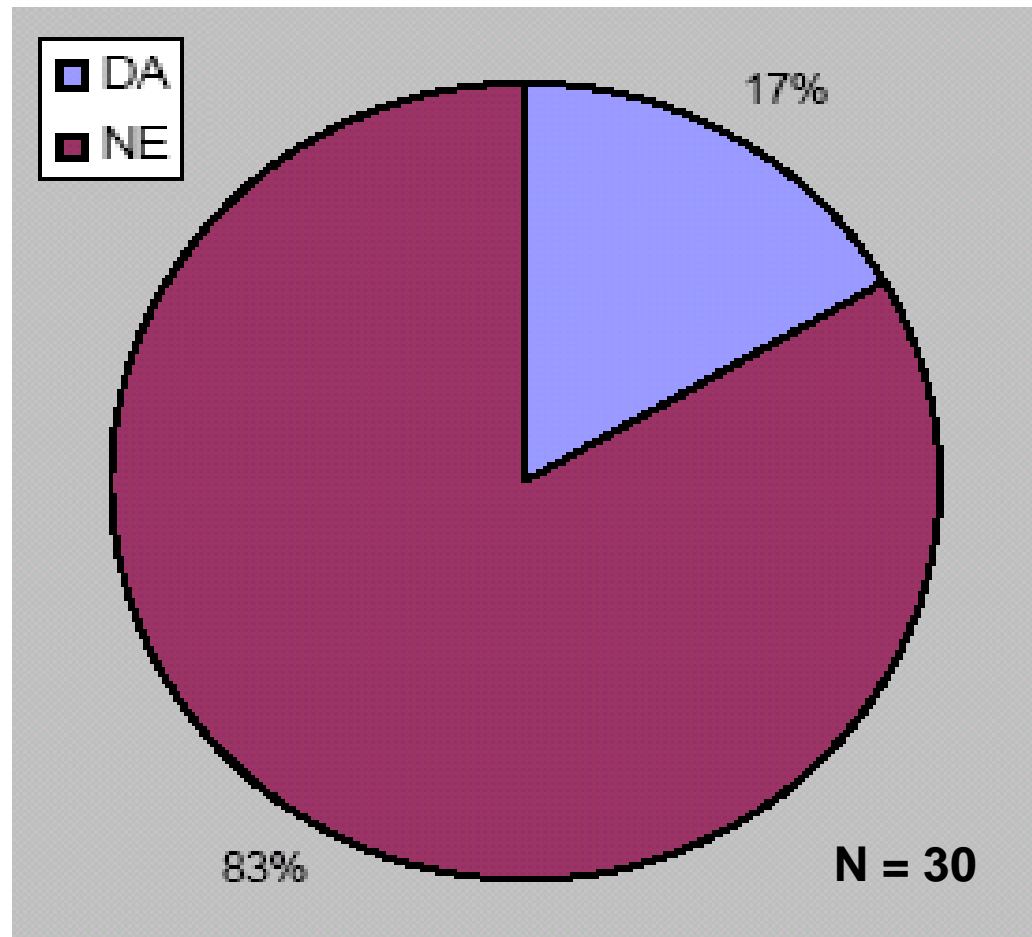
Ali veste, kaj pomeni družinska ustava v družinskem podjetju?

Vir: Bedenčič, 2004

RAZISKAVA MED SLOVENSKIMI DRUŽINSKIMI PODJETJI

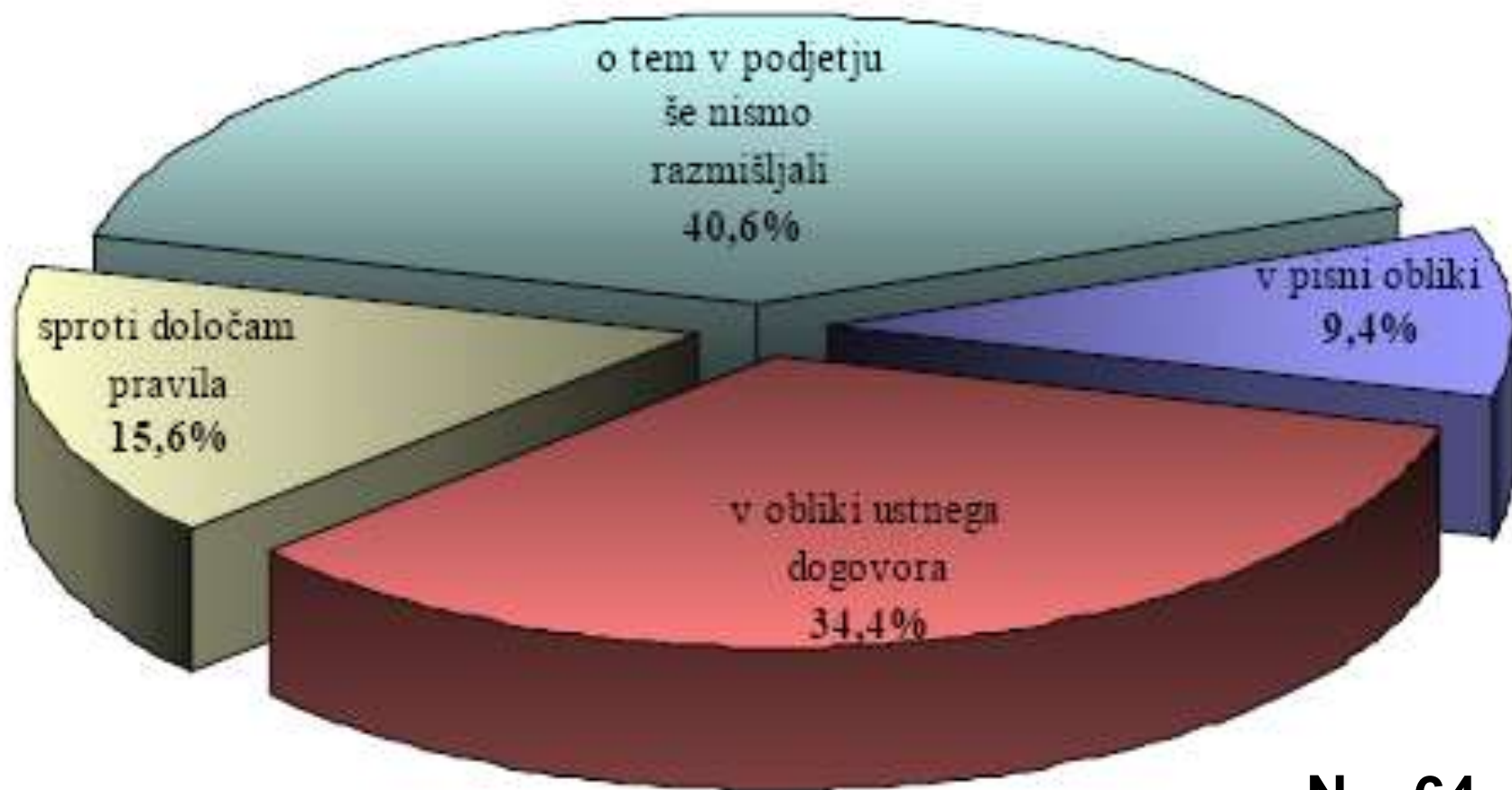
Ali ima vaše podjetje družinsko ustavo (napisano ali dogovorjeno)?

Vir: Bedenčič, 2004

RAZISKAVA MED SLOVENSKIMI DRUŽINSKIMI PODJETJI

Družinska ustava v anketiranih družinskih podjetjih

Vir: Herle, 2003

N = 64

Primer družinske ustave

Splošne določbe

1. člen

Ta dokument odraža voljo polnoletnih članov naše družine in je temelj, na katerem bomo gradili odnose v družini in našem podjetju.

2. člen

Družinsko ustavo smo sprejeli zaradi posebnosti družinskega podjetja in grozečega dejstva, da prehod v tretjo generacijo preživi malo družinskih podjetij.

3. člen

Pravila in načela smo določili po odkritih pogovorih v krogu družine o družinskih vrednotah in pričakovanjih, tako o družini kot tudi o podjetju. Vsa pravila in načela, ki smo jih sprejeli, so v največjem interesu družine in razvoja harmoničnih odnosov med družinskimi člani. Sprejeta načela bodo prispevala k preživetju našega podjetja in mu zagotovila uspešno prihodnost.

Vir: Kelbl, 2001

Hvala za Vašu pozornost!

